

ชื่อวิทยาศาสตร์ :โฮโรไกลฟัส บานเนียน *Hieroglyphus banian* (F.)

ชื่ออื่น ๆ :ตั๊กแตนข้าว

ชื่อวงศ์และอันดับ :Acrididae, Orthoptera

รูปร่างลักษณะ :เป็นตั๊กแตนขนาดกลาง มีสีเขียวอ่อน เมื่อมีอายุมากจะมีสีเหลืองอมส้ม ปลายหนวดสีดำ ตาสีน้ำตาลเข้ม บนแผ่นหลังอกปล้องแรกมีเส้นสีดำพาดขวางอยู่ 4 เส้น ตรงเข้าหรือข้อพับของขาหลังมีสีดำเห็นชัดเจน

ตัวเมียวางไข่ลงในดินรวมกันเป็นถุง ขนาดไข่กว้าง 1-1.5 มม. ยาว 5-6 มม.

ตัวอ่อนเมื่อฟักออกจากไข่ใหม่ ๆ มีสีเหลือง ต่อมากมีสีน้ำตาลเป็นจุดและต่าง ด้านบนมีแถบเหลืองปนเขียวอยู่ตามยาว ขนาบด้วยแถบสีน้ำตาลแก่ เมื่อถึงระยะที่ 4 และ 5 มีสีเขียวและแถบเป็นสีน้ำตาลดำ

ตัวเต็มวัยวางไข่ในช่วงหมดฝนจนถึงต้นฤดูหนาวราวเดือนตุลาคม-ธันวาคม ไข่ฟักตัวอยู่ข้ามฤดูหนาวและฤดูร้อนรวมเวลานาน 6-8 เดือน จนถึงต้นฤดูฝนคือปลายเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน จึงฟักเป็นตัวอ่อน ผ่านการลอกคราบ 4-6 ครั้ง ภายในเวลา 1-2 เดือน จึงเป็นตัวเต็มวัย จึงมีเพียงหนึ่งชั่วอายุขัยต่อหนึ่งปี

พืชอาหารและลักษณะการทำลาย :ตั๊กแตนโฮโรไกลฟัส เคยระบาดในนาข้าว จึงได้ชื่อว่า ตั๊กแตนข้าว ต่อมาจึงมีระบาดในไร่อ้อย โดยการกัดกินใบจนเหลือแต่ก้านกลางใบ พืชอาหารชนิดอื่น ๆ ได้แก่ ฝ้าย ละหุ่ง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง เป็นต้น

ตัวเต็มวัย (แก่)

ศัตรูธรรมชาติของตั๊กแตน :

1. พวกนกต่าง ๆ หลายชนิดกินตั๊กแตน ได้แก่ อีกา นกเอี้ยง นกกิ่งไครง ฯลฯ
2. ต่อหมาร่า ชื่อ สฟิซ วิดูเอทัส *Sphex viduatus* Christ จับตัวอ่อนตั๊กแตนวางไข่ใส่ ให้หนอนที่ฟักออกจากไข่เกาะกินตั๊กแตน จัดเป็นแมลงเบียน
3. ตัวงน้ำมัน เป็นตัวห้ำโดยที่ระยะตัวอ่อนกินไข่ตั๊กแตน ได้แก่ มายลาบริส ฟาเลอเร ต้า *Mylabris phalerata* Pallas อีพิดอต้า วอเตอร์เฮาซีโอ *Epicauta waterhousei* Haag และ อีพิดอต้า เฮอร์ติคอร์นิส *E. hirticornis*
4. แตนเบียนไข่ตั๊กแตนได้แก่ ซีลิโอ ฟาเซียลิส *Scelio facialis* และ ซีลิโอ โฮโรไกลโฟ *Scelio hieroglyphi*
5. โรคราจากเชื้อ เอนโทมอฟธอรา กริลไล *Entomophthora grylli* (Fresenius) ทำให้ ตั๊กแตนตายเกร็งติดอยู่ตามต้นพืช
6. ตัวห้ำตั๊กแตน ได้แก่ ตั๊กแตนตำข้าว และพวกแมงมุม

++ การป้องกันและกำจัดตักแตน ++

1. ไถพรวน หรือกำจัดวัชพืช เพื่อกำจัดไข่ และไม่ให้เป็นที่เหมาะสมแก่การวางไข่ เพราะไม่มีหญ้าสำหรับตัวอ่อนได้หลบซ่อน และหากมีตักแตนเข้ามาจะเห็นได้ง่าย และกำจัดได้สะดวก

2. ใช้เหยื่อพิษ โดยใช้ข้าวโพดบด หรือรำข้าว ผสมกับยาฆ่าแมลงพวกดีลตริน อัลตริน หรือ บีเอชซี ในอัตรายา 1 ส่วนต่อรำ 1000 ส่วนโดยน้ำหนัก แล้วโรยให้ทั่วประมาณ 3-4 กิโลกรัมต่อพื้นที่ 1 ไร่

3. พ่นยาชนิดผง ได้แก่ ดีลตรินผง 2% อัตรา 3 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ บีเอชซี ผง 5% 3-4 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ พาราไธออนผง 1.5-2% ก็ได้

4. พ่นยาชนิดผงละลายน้ำ ได้แก่ ดีลตริน เนื่อยาบริสุทธิ์ 50-100 กรัมต่อไร่ หรือ บีเอช ซี 200-300 กรัมต่อไร่ หรือ ไตรคลอฟอน (ดีพเทอเร็็กซ์) 80% ผง ละลายน้ำในอัตราความเข้มข้น 0.1% หรือคาร์บาริล (เซวิน) 85% ผง ละลายน้ำ ในอัตราความเข้มข้น 0.5%

5. นำตักแตนมากินเป็นอาหาร ได้ประโยชน์ทั้งด้านกำจัดและด้านโภชนาการ

<https://www.rakbankerd.com/agriculture/page.php?id=5408&s=tblplant>

(รักบ้านเกิด)